

شهر یری اردبیل

یکی از شگفت‌انگیزترین مکان‌های دیدنی اردبیل، شهری یری است که یک منطقه باستانی مهم در ایران محسوب می‌شود. این شهر به سنگ‌افراشته‌های بزرگی شهرت دارد که اکثراً به‌شکل انسان هستند.

این شهر با وسعت ۴۰۰ هکتار، قدمتی در حدود ۸۰۰۰ سال دارد که از سه بخش مختلف قلعه نظامی، قوشاتپه و معبد تشکیل شده است. در این شهر می‌توان تعداد ۵۳۷ سنگ‌افراشته باستانی را مشاهده نمود از ارتفاع ۷۰ تا ۲۶۰ سانتی‌متر به‌صورت متغیر، موجود هستند.

سنگ‌نگاره‌های شهر یری

سنگ‌نگاره‌های شهر یری به‌شکل انسان هستند و به مانند افرادی دست به سینه که معمولاً فاقد چشم و دهان هستند به چشم می‌خورند. در میان این تعداد مجسمه تنها یک مجسمه با شمایل زن دیده می‌شود. همچنین تعداد دیگری از سنگ‌ها با حالت‌های حیوانات و انسان در کنار هم به تعداد محدود موجود هستند.

این سنگ‌نگاره‌ها ارزش و قدمت بالایی دارند ولی متأسفانه توجه زیادی به آن‌ها نمی‌شود. این سنگ‌ها مدت‌های طولانی در زیر خاک مدفون بودند و پس از کشف و بیرون کشیدن آن‌ها از داخل خاک و قرار گرفتن در معرض هوا و آب باعث شده تا آسیب‌هایی به آن‌ها وارد شود. البته در سال ۱۳۸۳ این سنگ‌افراشته‌ها را در زیر خاک مدفون کردند ولی پس از مدتی دوباره بیرون کشیده شدند.

بخش‌های مختلف شهر یری

شهر یری از چندین بخش تشکیل شده است که شامل قلعه نظامی، گورستان یری، معبد یا به بیان اطرافیان منطقه، مکتب اوشاغلاری و قوشاتپه می‌شود.

قلعه این شهر در مرتفع‌ترین قسمت شهر وجود دارد و وسعت آن به ۱۰۰ هکتار می‌رسد. دیوارهای دفاعی این قلعه با تخته سنگ ساخته شده‌اند و قدمت آن به عصر برنز جدید و عصر آهن بازمی‌گردد. به‌علاوه این قلعه به‌عنوان بزرگترین منطقه استقراری در عصر آهن در شهر مشگین‌شهر شناخته می‌شود.

در بخش گورستان شهر یری تاکنون نزدیک به ۴۰۰ گور پیدا شده که طبق بررسی‌های انجام شده ثابت شده است در این گورستان مردگان را به‌شکل جنینی دفن می‌کردند. علاوه بر آن در این گورستان و در کنار مردگان، اشیایی مثل دستبند، ظروف سفالی، خنجر، شمشیر و گردنبند نیز کشف شده است. اکثر گورها در این بخش با طول شش متر و عرض پنج متر هستند.

معبد شهر یری هم که از مهم‌ترین بخش‌های این شهر است از ۵۳۷ سنگ‌افراشته ساخته شده است و به شکل انسان‌هایی بدون دهان و چشم و به‌شکل کله قندی، مکعبی و با پشت مدور دیده می‌شوند که یکی از این مجسمه‌ها و حکاکی روی آن‌ها بسیار شبیه به سنجاق سرهایی است که در گورهای زنانه پیدا شده و همین باعث شده باستان‌شناسان این سنگ‌نگاره را مربوط به یک زن عابد و دانا بدانند که در آن زمان زندگی می‌کرده است.

قوشاتپه هم بخشی از این شهر محسوب می‌شود که دو هکتار وسعت دارد و شامل دو تپه مقابل هم می‌شود و در ضلع غربی شهر واقع شده است. این بخش را به‌عنوان اولین محوطه روستا نشینی اردبیل می‌شناسند.

نشانی شهر یری

بهترین مسیر برای رسیدن به شهر یری، رفتن به شهر مشگین‌شهر اردبیل است. بعداز گذر از شهر لاهرود، چند کیلومتر بعد می‌توان تابلوی روستای پیر آرمیان را دید که تا شهر یری یک کیلومتر فاصله دارد و دسترسی با خودرو به این شهر امکان‌پذیر است.